

Hineni: A Traveler's Prayer

Rabbi Eliezer Diamond, PhD

Dr. Eliezer Diamond is the Rabbi Judah Nadich Associate Professor of Talmud and Rabbinics at The Jewish Theological Seminary. He teaches courses in rabbinic literature and introductory, intermediate, and advanced Talmud studies.

Dr. Diamond is the author of a chapter on the rabbinic period in the *Schocken Guide to Jewish Books*, and entries in the *Reader's Guide to Judaism* and *The Encyclopedia of the Bible and Its Reception*. He is the author of *Holy Men and Hunger Artists: Fasting and Asceticism in Rabbinic Culture* (Oxford University Press, 2003). The book provides a thorough reassessment of the role that asceticism plays in rabbinic Judaism, suggesting that asceticism is more pervasive than is generally thought. Dr. Diamond has written on prayer, asceticism, and issues of environmental law and ethics. He is currently editing a commentary on *Yerushalmi Pesahim* written by the late Professor Louis Ginzberg, as well as a book on prayer. The prayer volume will address the problem of cognitive dissonance for the contemporary worshipper and will offer readings of traditional liturgy that use midrashic methodology to find meaning and relevance in these prayers for the modern Jew. Dr. Diamond has taught in a variety of settings, including Stern College, the Reconstructionist Rabbinical College, the 92nd Street Y, and several Ramah camps. Dr. Diamond was ordained at the Rabbi Isaac Elchanan Theological Seminary of Yeshiva University and received his doctorate in Talmud from JTS.

<p>Here I stand, bereft of good deeds,</p> <p>Anxious and fearful in the presence of the Fearsome One who is enthroned upon the people of Israel's praises.</p> <p>I have come to stand and plead before you in behalf of the people of Israel who have appointed me as their agent, despite the fact that I am neither worthy nor fit for this task.</p> <p>Therefore, I ask of you, the God of Abraham Isaac and Jacob, YHWH O YHWH, God who is compassionate and gracious, the God of Israel, the God of terror who inspires dread,</p> <p>Cause me to succeed in the journey upon which I now embark, standing before you to ask for compassion for myself and for those who sent me.</p> <p>Do not hold them accountable for my sins, nor judge them guilty for my wrongs; let them not be ashamed of me nor I of them.</p> <p>Accept my prayer as though it were that of an elder practiced in the ways of prayer, one of good character¹ and a luxuriant beard</p>	<p>הִנְנִי הָעֲנִי מִמַּעַשׂ נִרְעָשׁ וְנִפְחָד מִפֶּחַד יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאֲתִי לַעֲמֹד וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ עַל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שָׁלַחֲנִי וְאֵף עַל פִּי שְׁאַיִנִי כִדְאִי וְהִגִּיוֹן לְכַדְךָ לְכוּ אֲבַקֵּשׁ מִמֶּךָ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׂדֵי אֲיִם וְנוֹרָא הִיָּה נָא מַצְלִיחַ דְּרַכִּי אֲשֶׁר אֲנֹכִי הוֹלֵךְ וְעוֹמֵד לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עָלַי וְעַל שׁוֹלְחֵי וְנָא אֵל תִּפְשִׁיעַם בְּחִטְאֵתִי וְאֵל תְּחִיבֵם בְּעוֹנוֹתִי כִּי חוֹטָא וּפּוֹשֵׁעַ אֲנִי וְאֵל יִכְלְמוּ בְּפִשְׁעֵי וְאֵל יְבוֹשׁוּ בִּי וְאֵל אֲבוֹשׁ בָּם וְקַבֵּל תְּפִלָּתִי בְּתַפִּלַּת זָקֵן וְרָגִיל וּפְרָקוֹ נָאֶה וְזִקְנֹו מְגֻדֵּל וְקוֹלוֹ נְעִים וּמַעֲוֹרָב בְּדַעַת עַם הַבְּרִיּוֹת וְתִגְעַר בְּשִׁטּוֹן לִבִּי יִשְׁטִינֵנִי וַיְהִי נָא דְגִלְנִי (נ"א דְלִיגְנִי) עֲלֶיךָ אֱהָבָה וּפִשְׁעֵינִי תִכְסֶּה בְּאַהֲבָה וְכָל צָרוֹת וְרָעוֹת הִפְךָ נָא לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל לְשִׁשׁוֹן וּלְשִׁמְחָה לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם וְהָאֲמַת וְהַשְׁלוֹם אֶהָבֻ וְאֵל יְהִי שׁוֹם מְכָשׁוֹל בְּתַפִּלָּתִי</p>
--	--

¹ See 403-391 'עמ' (אלול התשע"ד), דב ספטימוס, "פרקו נאה" לשוננו לה (אלול התשע"ד), עמ' 403-391

<p>[i.e., someone with a distinguished appearance], one with a pleasant voice, one who is open to the views of others.</p> <p>And rebuke Satan that he not serve as my adversary, and may our banner of love be over you [alternatively, according to the reading דלוגנו, may we leap over (=to?) you], and conceal all our faults with love...</p>	<p>ויהי רצון מלפניך ה' אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון אהיה אשר אהיה שכל המלאכים שהם פועלי תפלות יביאו תפילתי לפני כסא כבודך ויפיצו אותה לפניך בעבור כל הצדיקים והחסידים והתמימים והישרים ובעבור כבוד שמך הגדול והנורא כי אתה שומע תפלת עמך ישראל ברחמים ברוך אתה שומע תפלה</p>
---	--

Hineni he-Ani mi-Ma'as

Ephraim Zalman Margolioth (Brod, 1760-1828), *Mateh Ephraim*, ch. 590 par. 38 (the chapters are numbered in accordance with the *simanim* of the Shulhan Arukh)

More recently it has become the custom [of cantors] to raise their voices occasionally in the midst of the [Hineni] prayer as well as the Yehi Ratzon in places where there are words that awaken the soul in order to awaken the hearts of the congregants who are sitting silently until the hazzan completes the prayer.	ומקרב נהגו להרים קולם לפעמים באמצע התפלה והיה רצון במקום שיש איזה התעוררת כדי לעורר לב העם היושבים ודוממים עד שיגמור הש"ץ תפלתו.
---	--

Mordechai Yoffe (Prague and elsewhere, 1530 –1612), *Levush Makhut*, ch. 581 par. 1 (This work is also arranged according to the *simanim* in the Shulhan Arukh.)

All Jews are fit [to lead tefillot] as long as they are acceptable to the congregation. However, if someone leads the services by force and against the will of the congregation, the congregation does not respond with Amen to his blessings. In addition, one must have in mind to enable each and every congregant fulfill their obligation. If one had an enemy in the congregation and has in mind not to pray in their behalf, then one's friends also do not fulfill their obligations through one's prayers, because just as the hazzan's prayers are rejected regarding one's enemy they are rejected for everyone.	כל ישראל כשרים הם רק שיהיה מרוצה לקהל, אבל אם מתפלל בחזקה ועל כרחו של קהל, אין עונין אחריו אמן. וכן צריך שיוציא כל אדם בתפלתו, ואם היה לו שונא ומכין שלא להוציאו, גם אוהביו אינם יוצאין בתפלתו, שכיון שהתפלה נדחית לזה נדחית לכולן:
---	---

Bahya ibn Paqudah (al-Andalus, 1050–1120), *Duties of the Heart, The Gate of Dedicated Action*

And so it is said concerning all those who lead prayers and hazzanim who chant new liturgical poems in order to find favor in the eyes of flesh and blood rather than in God's eyes, their prayers are not accepted by the Creator.	וכן נאמר בכל מי שמכוין בתפלתו מהמתפללים בצבור ובעלי החזון בפיוטים החדשים למצא חן בעיני בני אדם מבלעדי האל יתברך, שאינה מקובלת אצל הבורא.
---	--

הנני

Isaiah 6, 8

Then I heard the voice of my Lord saying, "Whom shall I send? Who will go for us?" And I said, "Here am I; send me."	וַאֲשַׁמֶּע אֶת־קוֹל אֲדֹנָי אֹמֵר אֶת־מִי אֶשְׁלַח וּמִי יֵלֶךְ־לָנוּ וָאָמַר הִנְנִי שְׁלֹחִי:
--	--

Leonard Cohen, *You Want it Darker*

If you are the dealer, I'm out of the game
If you are the healer, it means im broken and lame
If thine is the glory, then mine must be the shame
You want it darker
We kill the flame
Magnified, sanctified
Be the holy name
Vilified, crucified
In the human frame
A million candles burning
For the help that never came
You want it darker
Hineni, hineni
I'm ready, my Lord

יושב תהלות ישראל

Psalms 22, 2-4

<p>My God, my God, why have You abandoned me; why so far from delivering me and from my anguished roaring?</p> <p>My God, I cry by day—You answer not; by night, and have no respite.</p> <p>But You are the Holy One, enthroned, the Praise of Israel.²</p>	<p>(ב) אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי לִמָּה עָזַבְתָּנִי רְחוֹק מִיִּשְׁוּעָתִי דְּבָרִי שֶׁאֲגִתִּי:</p> <p>(ג) אֱלֹהֵי אֶקְרָא יוֹמָם וְלַיְלָה תַעֲנֵנִי וְלֵילָה וְלֹא- דוֹמִיָּה לִי:</p> <p>(ד) וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל:</p>
---	---

---

² Or “But You are holy, enthroned upon the praises of Israel.”

באתי לעמוד ולהתחנן לפניך

Genesis 18, 22-25

<p>The agents went on from there to Sodom, while Abraham remained standing before יהוה.</p> <p>Abraham came forward and said, "Will You sweep away the innocent along with the guilty?"</p> <p>What if there should be fifty innocent within the city; will You then wipe out the place and not forgive it for the sake of the innocent fifty who are in it?</p> <p>Far be it from You to do such a thing, to bring death upon the innocent as well as the guilty, so that innocent and guilty fare alike. Far be it from You! Shall not the Judge of all the earth deal justly?"</p>	<p>(כב) וַיִּפְּנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סְדֵמָה וְאַבְרָהָם עֹדְנוֹ עֹמֵד לִפְנֵי יְהוָה:</p> <p>(כג) וַיִּגֶשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲאֵף תִּסְּפֶה צְדִיק עִם-רָשָׁע:</p> <p>(כד) אוּלַּי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר הֲאֵף תִּסְּפֶה וְלֹא-תִשָּׂא לַמָּקוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצְדִּיקִים אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ:</p> <p>(כה) חֲלִלָה לָּךְ מֵעֲשׂוֹתוֹ כַּדָּבָר הַזֶּה לְהַמִּית צְדִיק עִם-רָשָׁע וְהָיָה כַּצְדִּיק כְּרָשָׁע חֲלִלָה לָּךְ הַשֹּׁפֵט כָּל-הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט:</p>
---	---

על עמך ישראל אשר שלחוני

Yoma 19a-b

<p>It was taught in the mishna that the Elders said to him: My Master, High Priest. We are agents of the court, and you are our agent and the agent of the court. The Gemara suggests: Let us say that this is a conclusive refutation of the opinion of Rav Huna, son of Rav Yehoshua, as Rav Huna, son of Rav Yehoshua, said: These priests who sacrifice the offerings are the agents of the Merciful One. They are not agents representing the Jewish people but are agents representing God, as He commanded them to perform the service. Proof is cited for this opinion: As, if you say they are our agents, [עמוד ב'] is there any matter that we are unable to perform and our agents are able to perform? The role of the agent is to perform a task on behalf of the one who commissioned him. The agent cannot perform a task that the one who commissioned him is unable to perform. Since it is prohibited for Israelites to enter the priests' courtyard and to perform the sacrificial rites, clearly the priests are not agents representing the Israelites. The language of the mishna in which the court Elders address the High</p>	<p>ואמרו לו אישי כהן גדול וכו', לימא תהוי תיובתא דרב הונא בריה דרב יהושע. דאמר רב הונא בריה דרב יהושע: הני כהני - שלוחי דרחמנא נינהו. דאי אמרת שלוחי דידן נינהו - מי איכא מידי דאנן לא מצינן למעבד ושלוחי דידן מצו עבדי? - הכי קאמרי ליה: משביעין אנו עליך על דעתינו ועל דעת בית דין.</p>
--	---

<p>Priest as their agent apparently contradicts that understanding. The Gemara answers: This is what they say to him: We administer an oath to you according to our understanding and the understanding of the court, cautioning him that he cannot rationalize violating the oath by claiming that he took the oath based on his own interpretation. He is bound by the understanding of the court. The mishna does not address the nature of the High Priest's agency.</p>	
---	--

שד-י איום ונורא

Habbakuk 1, 6-7

<p>For lo, I am raising up the Chaldeans, That fierce, impetuous nation, Who cross the earth's wide spaces To seize homes not their own. They are terrible, dreadful; they make their own laws and rules.³</p>	<p>כִּי־הִנֵּנִי מְקִיִּם אֶת־הַכַּשְׂדִּים הַגִּי־הַמֶּר וְהַנִּמְהָר הַהוֹלֵךְ לְמִרְחֵב־אֶרֶץ לְרֶשֶׁת מִשְׁכָּנֹת לֹא־לֹו: אֲיִם וְנֹרָא הוּא מִמֶּנּוּ מִשְׁפָּטֹו וּשְׁאֵתֹו יֵצֵא:</p>
---	---

³ Lit. "Their law and majesty proceed from themselves."

Leviticus Rabbah, Parshat Mezora, Parasha 18

<p>“They are terrible, dreadful; they make their own laws and rules” (Habbakuk 1, 7):</p> <p>“Terrible, dreadful” – this is the first human being...</p> <p>Another interpretation: “Terrible, dreadful” – this is Esau...</p> <p>Another interpretation: “Terrible, dreadful” – this is Hiram, king of Tyre...</p> <p>Another interpretation: “Terrible, dreadful” – this is Israel, [as Scripture states], “I have said, you are as gods” (Psalms 82, 6).</p>	<p>[ב] איום ונורא הוא ממנו משפטו ושאתו יצא (חבקוק א, ז).</p> <p>איום ונורא זה אדם הראשון...</p> <p>דבר אחר איום ונורא, זה עשו...</p> <p>דבר אחר איום ונורא זה חירם מלך צר...</p> <p>דבר אחר איום ונורא זה נבוכדנצר...</p> <p>דבר אחר איום ונורא הוא אילו ישראל, אני אמרתי אלהים אתם (תהלים פב, ו).</p>
---	--

היה נא מצליח דרכי

Genesis 24, 12-14, 40, 56

<p>And he said, "O יהוה, God of my master Abraham's [house], grant me good fortune this day, and deal graciously with my master Abraham:</p> <p>Here I stand by the spring as the daughters of the townspeople come out to draw water;</p> <p>let the maiden to whom I say, 'Please, lower your jar that I may drink,' and who replies, 'Drink, and I will also water your camels'—let her be the one whom You have decreed for Your servant Isaac. Thereby shall I know that You have dealt graciously with my master."...</p> <p>He replied to me, 'יהוה, whose ways I have followed, will send a messenger with you and make your errand successful; and you will get a wife for my son from my kindred, from my father's house...</p> <p>He said to them, "Do not delay me, now that יהוה has made my errand successful. Give me leave that I may go to my master."</p>	<p>(יב) וַיֹּאמְרוּ יְקֹנֶק אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אֲבִרְהָם הַקָּרֶה־נָּא לִפְנֵי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה־חֶסֶד עִם אֲדֹנָי אֲבִרְהָם:</p> <p>(יג) הִנֵּה אֲנֹכִי נֹצֵב עַל־עֵין הַמַּיִם וּבָנוֹת אֲנָשִׁי הָעִיר יֵצְאוֹת לְשָׂאֵב מַיִם:</p> <p>(יד) וְהִיָּה הַנֶּעֱרָ אֲשֶׁר אֹמֵר אֵלֶיהָ הִטִּי־נָא כִדְלָהּ וְאֶשְׁתָּהּ וְאִמְרָה שְׂתֵּה וְגַם־גִּמְלִיךְ אֶשְׁקֶה אֹתָהּ הַלַּחֲתָ לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק וְבָהּ אֲדַע כִּי־עָשִׂיתָ חֶסֶד עִם־אֲדֹנָי...</p> <p>(מ) וַיֹּאמֶר אֵלַי יְקֹנֶק אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנֵיךְ יִשְׁלַח מַלְאָכּוֹ אִתָּךְ וְהִצְלִיחַ דַּרְכְּךָ וְלִקְחָתָהּ אִשָּׁה לְבָנִי מִמִּשְׁפַּחְתִּי וּמִבֵּית אָבִי...</p> <p>(נו) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֶל־תִּאֲחָרוּ אֵתִי וַיִּקְלַק הַצְלִיחַ דַּרְכִּי שְׁלַחוּנִי וְאַל־כֹּה לְאֲדֹנָי:</p>
---	---

ונא אל תפשיעם בחטאתי ואל תחייבם בעוונותי כי חוטא ופושע אני

R. Yiśakhar Tamar (1896-1982), *Alei Tamar*, a commentary on the Yerushalmi, Ma'aser Sheni, 5.5

It was further explained there (Sota 32b) that one does publicly declare one's shame in public. And therefore, it is the practice of the <i>sheliah zibbur</i> to recite in a low voice the passage "Do not hold them accountable for my sins etc."	ומבואר עוד שם דאף גנותו אינו אומר בקול רם שאסור לו לאדם לגנות עצמו ברבים. ואכן נהגו כן ש"צ בימים נוראים בתפלת הנני העני ממעש לומר בקול נמוך הפיסקא נא אל תפשיעם בחטאתי כי חוטא ופושע אני וכו'.
---	--

Ta'anit 16a

<p>The Sages taught in a <i>baraita</i>: They stood for prayer, and even if there is a man there who is elderly and a scholar, they appoint to descend before the ark as prayer leader only a person who is accustomed to lead in prayer. Who is considered an accustomed prayer leader in this sense? Rabbi Yehuda says: One who has financially dependent children but he does not have the means to support them, and he has no choice but to toil in the field, and whose house is empty, and who will therefore pray for rain with great devotion.</p> <p>Rabbi Yehuda continues with his depiction of the worthy prayer leader. And his youth was becoming, and he is humble and accepted by the people, as he is likable. And furthermore, he must be familiar with songs and his voice pleasant, and he is expert in reading the Torah, the Prophets, and the Writings, and he knows how to study midrash, <i>halakha</i>, and <i>aggada</i>. And finally, he must be expert in all of the blessings. Clearly, it is hard to find someone with all these qualities.</p>	<p>תנו רבנן: עמדו בתפלה, אף על פי שיש שם זקן וחכם - אין מורידין לפני התיבה אלא אדם הרגיל. רבי יהודה אומר: מטופל ואין לו, ויש לו יגיעה בשדה, וביתו ריקם, ופרקו נאה, ושפל ברך, ומרוצה לעם, ויש לו נעימה, וקולו ערב, ובקי לקרות בתורה ובנביאים ובכתובים, ולשנות במדרש בהלכות ובאגדות, ובקי בכל הברכות כולן.</p>
---	--

ועל כל פשעים תכסה באהבה

Proverbs 10, 12

Hatred stirs up strife, But love covers up all faults.	שנאה תעורר מדגים ועל כל-פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֱהָבָה:
---	--

Psalms 81, 4

Blow the horn on the new moon, on the full moon for our feast day.	תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּלַּיְטָה לַיּוֹם חֲגִינוּ:
--	---

Yehezkiel Paneth, 1783-1845, *Mar'eh Yehezkel, Mo'adim, Rosh Hashanah*

And this is what Scripture states, "Blow the horn on the new moon," so that afterwards בַּכֶּסֶה לַיּוֹם חֲגִינוּ that you will cover all sins with love.	וְזֶה"שׁ תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר כְּדִי שִׁיְהִיָּה אַחֲ"כ בַּכֶּסֶה לַיּוֹם חֲגִינוּ שֶׁעַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֱהָבָה
--	--

Havvat Da'at, Yoreh De'ah 110, Bet ha-Safeq, 27

ספיקא ע"ש : וחדע דאלח"ה ודאי דהי' רריך ליעול בלא ברכה פהו אם נסחפק לו
 בשאר ימי' אם נטל לולב וכמו במכוסף בספירה דסיפור בלא ברכה ואף רבספק קרא
 ק"ש אינו חוזר וקורא למ"ד ק"ש דרבנן בצרכו דף כ"א ע"כ הוא מטעם דק"ש
 אדעתא דחוב איסורא חיה צי' כמו בספק החפלה אינו חוזר ומחפלה וכסב הרא"ש
 בטעם אף דמחפלה אדם כל היום כולו בחורח נדבס מ"מ בספק החפלה אינו חוזר
 ומחפלה רבפלה אדעתא דחוב איסורא חיה צי' וכן הוא בק"ש אף דמחזר לקרות
 ק"ש כל היום בחורח נדבס מ"מ בספק אסור כמו בספק החפלה וכן הוא בכל
 הנרכות דאדעתא דנדבס מיהו לנרף ולהודח אפי' בסוכות שמו יח' כהו שמוחר
 צי"ה ברכות להחפלה בחורח נדבס ואדעתא דחוב אסור אפי' בלא הזכרת שמו דהא
 אס' בריך על הפסח בריך רחמנא מלכא דעלמא יכו' ילא ובספק אסור לנרף אפי'
 בנכ"ג ומטעם זה נ"ל לדון זכות כל' האומרים במעמדו ובקשות ברוך אהס' ה'
 דווקא דרך מוב אסור דהא מוין דמרבס פי"ט' ומיירות נהייסדו ונחקטו בלשון ברכה
 והודאס בהזכרות שמו ומה הפס' י' בין בריך ה' ובין ברוך אהס' ה' : וכן הדין באתן

Isaiah 6, 5-7

<p>I cried, "Woe is me; I am lost! For I am a man of unclean lips⁴ And I live among a people Of unclean lips; Yet my own eyes have beheld The King LORD of Hosts."</p>	<p>(ה) וְאָמַר אֲוִי-לִי כִי-נִדְמִיתִי כִי אִישׁ טָמֵא-שִׁפְתַּיִם אָנֹכִי וּבְתוֹךְ עַם-טָמֵא שִׁפְתַּיִם אָנֹכִי יוֹשֵׁב כִּי אֶת-הַמֶּלֶךְ יִלְוֶה צְבָאוֹת רָאוּ עֵינַי: (ו) וַיַּעַף אֵלַי אֶחָד מִן-הַשְּׂרָפִים וּבִידּוֹ רָצָפָה בְּמִלְקָחַיִם לָקַח מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ: (ז) וַיַּגַּע עַל-פִּי וַיֹּאמֶר הִנֵּה נִגַּע זֶה עַל- שִׁפְתֶּיךָ וְסָר עוֹנֶךָ וְחָטְאתְךָ תִּכָּפֵר:</p>
---	--

⁴ I.e., speaking impiety; cf. 9.16, and contrast "pure of speech [lit. 'lip']" in Zeph. 3.9.

Exodus 4, 10-11

<p>But Moses said to יהוה, "Please, O my lord, I have never been a man of words, either in times past or now that You have spoken to Your servant; I am slow of speech and slow of tongue."</p> <p>And יהוה said to him, "Who gives humans speech? Who makes them dumb or deaf, seeing, or blind? Is it not I, יהוה?"</p>	<p>וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְקֹוֹק בִּי אֲדֹנָי לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנִי גַם מִתְמוּלִי גַם מִשְׁלִשָּׁם גַּם מֵאֵז דְּבָרְךָ אֶל־עַבְדְּךָ כִּי כְבֹד־פֶּה וּכְבֹד לִשׁוֹן אֲנִי:</p> <p>וַיֹּאמֶר יְקֹוֹק אֵלָיו מִי שֵׁם פֶּה לְאָדָם אוֹ מִי־יָשׁוּם אֱלִים אוֹ חֵרֶשׁ אוֹ פֶקֶח אוֹ עִוֵּר הֲלֹא אֲנִי יְקֹוֹק:</p>
---	--

T.S. Eliot, East Coker

The wounded surgeon plies the steel
That questions the distempered part;
Beneath the bleeding hands we feel
The sharp compassion of the healer's art
Resolving the enigma of the fever chart.

Quotations from Henri Nouwen's *The Wounded Healer*

"No minister can save anyone. He can only offer himself as a guide to fearful people. Yet, paradoxically, it is precisely in this guidance that the first signs of hope become visible."

"When our wounds cease to be a source of shame, and become a source of healing, we have become wounded healers."